

Slovenski dom

Štev. 159

V Ljubljani, v ponedeljek, 14. julija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Četrti teden velike bitke na Vzhodu

Nemška izredna in redna vojna poročila javljajo prodor Stalinove črte na več točkah, zavzetje Vitebska ter napredovanje do pred Kijeva

Berlin, 14. julija. s. Včerajšnje uradno vojno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi o bojih na Vzhodu:

Kakor je bilo objavljeno že s posebno vestjo, je Stalinova črta v drznem navalu na vseh odločilnih mestih prebita.

Iz Moldavije nastopajoče nemško-rumunske armade so vrgle sovražnika na široki fronti na in preko Dnjestra. Iz Galicije zasledujejo nemško-slovaško-madžarske čete bežečega sovražnika. Severovzhodno od Dnjestra stoje nemške čete tik pred Kijevom. Severno od Pripietkih močvirij je močno utrjeni predel ob Dnjepu premagan. S tem je bila prenesena sredina naše napadalne fronte nad 200 km vzhodno od Minska.

Vitebsk je od 11. julija v naši posesti. Vzhodno od Pejpuškega jezera prodirajo nemški oklepni oddelki proti Leningradu.

Naše letalstvo je z uničenjem sovjetskega železniškega omrežja vzel nasprotniku že sedaj vsako nadaljnjo možnost za protioperacije večjega obsega. Pri številnih sovjetskih oddelkih se kažejo znaki razpada in razkroja. Za nadaljevanje operacij naših oklepni armad potrebna oporišča za preskrbo so bila prenesena že tik do prejšnje Stalinove črte.

Budimpešta, 14. julija. s. Madžarsko vrhovno poveljstvo poroča uradno:

Naši nagli oddelki so nadaljevali s preganjanjem sovražnika. V bojih s sovjetskimi zadnjimi stražami smo dobili številne ujetnike ter zajeli eno baterijo. Madžarsko letalstvo je sestrelilo 5 sovjetskih letal.

Bukarešta, 14. julija. s. Ponoči je bilo objavljeno naslednje rumunsko uradno vojno poročilo:

Včeraj ob 18. je 6 sovjetskih letal vrglo nekaj bomb na robu mesta Ploestija. Ena bomba se ni razletela, druge pa so zadele tri rezervarje za petrolej in povzročile požar. Med vojaki in civilisti je nekaj mrtvih in ranjenih. Protiletalsko topništvo je sestrelilo štiri od šestih sovjetskih letal.

Helsinki, 14. julija. s. Uradno poročajo: V soboto 12. julija so sovjetska letala bombardirala še mesto Porvo ter uničila veliko stanovanjskih hiš. Bombe so padale tudi na kraje: Loviisa, Sinpelle, Konnuusvo, Kaukas in Tupovaara, toda niso povzročile škode. Finsko letalstvo je sestrelilo pet napadalcev.

Novice s Hrvaške

Zagreb, 14. julija s. Včeraj so potekali trije meseci, odkar je bila proglašena neodvisna hrvaška država. Časopisi so v spomin na to prinesli pomembne članke. Pripominjajo, da je sedanja hrvaška država postala dejstvo dne 13. aprila, t. j. v trenutku, ko je po enoletnem izgnanstvu prvič spet stopil na hrvaška tla dr. Ante Pavelić in prišel v Karlovec, kjer se je prvič uradno sestel z zastopniki italijanskih oblasti. 13. maj je v zgodovini važen tudi zaradi tega, ker je bilo na ta dan leta 1572. ustanovljeno mesto Karlovec. V zvezi s tem piše »Hrvatski list«, da ta dva zgodovinska dneva na nekak simbolični način vezeta preteklost s sedanostjo.

Slovesnosti v proslavo razglasitve črnogorske neodvisnosti

Cetinje, 14. julija. s. Veličasten zgodovinski dogodek, ko je črnogorska ustavodajna skupščina v soboto slovesno razglasila svobodno in neodvisno črnogorsko državo, je vzbudil razgibanost radosti zlasti v prestolnici Cetinju, kjer so se včeraj ves dan nadaljevale ljudske manifestacije in slovesnosti na čast temu dogodku. Cetinjski občinski svet je priredil članom ustavodajne skupščine slovesno kosilo. Med kosilom je župan v imenu vseh navzočih izrazil Visokemu Komisarju Eksc. Mazzoliniju globoko zahvalo črnogorskega ljudstva za obnovitev samostojne in neodvisne države. Za županom je povzel besedo dr. Sekula Drljevič, uradni poročevalec na zboru skupščine. Imel je genljiv govor, v katerem je omenjal starodavne zgodovinske in kulturne zveze med Italijo in Črno goro,

Nov dokaz za nemoralno politiko bogataških držav:

Vojaška zveza med Anglijo in Sovjeti

Rim, 14. julija. s. Radio Moskva je včeraj ob 14. sporočil, da sta Anglija in Sovjetska Rusija sklenili pogodbo o vzajemni pomoči. Pogodba določa, da si obe državi vzajemno pomagata v skupnem boju in da ne bosta sklepali nobenega ločnega premirja ali miru s sovražnikom. Za Sovjete je pogodbo podpisal zunanji minister Molotov, za Anglijo pa poslanik v Moskvi Cripps.

Zagreb, 14. julija. s. Včeraj so bila po vseh večjih hrvaških mestih politična zborovanja, na katerih so imele važne govore tudi vplivnejše osebnosti ustaškega režima.

Zagreb, 14. julija. s. Posebna poveljnikova uredba končnoveljavno določa ustroj vseh ustaških mladinskih organizacij, ki so razdeljene v tri skupine. V prvi so otroci od 7. do 11. leta, v drugi mladina od 12. do 15., v tretji pa od 16. do 18. leta. Za temi slede vsučiliške legije. Vojaško predpri-

Od 23. junija dalje je finska prestolnica doživela 55 sovjetskih letalskih napadov. V sto dneh prejšnje vojne med Finsko in Sovjeti je nad Helsinki bilo 50 napadov.

Berlin, 14. julija. s. Nemški poročevalski urad javlja, da so Sovjeti ojačili Stalinovo črto s tem, da so vanjo postavili številne oklepne oddelke. Te so izgubile kakih 165 oklepnih voz, ki so bili zajeti ali uničeni. Nemški pešci in pionirji so v nezadržnem napadu strli obrambo v trdnjavah v pokrajini okoli Mitobka. Potem je stotinja strelcev prešla vso Stalinovo črto in prodrla v globino več kakor 25 km med obrambnimi napravami sovjetske oklepne divizije. Nagli pohod nemških čet in sila njihovih sredstev sta močno učinkovala na nasprotnika. Spritno takih akcij je sovražnik začel trgati svoje enote, kar je povzročilo veliko zmedo.

Berlin, 14. julija. s. Z ozirom na posledice uradno vojno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva piše Nemški poročevalski urad:

Zdaj je razvoj bojev na vzhodnem bojišču razodet. Stalinova črta je bila edina obrambna črta, ki so jo Sovjeti pripravili v miru na evropskem

ozemlju svoje države. Med boji so ugotovili, da je ta obrambna črta bila marsikje ojačena in prenovljena in da je njena globina ponekod dosegla 50 km. Za ta obširni obrambni sestav so značilne naravne zapreke ter moderne utrdbe in umetne obrambne zapreke. Stvarni uspeh prodora te črte na nekaterih mestih je v naslednjem:

1. Nemška vojska je premagala poslednje sovjetske obrambne črte in se prebila čez veliko porečje Dnjestra in Dnjepa, zaradi česar je zasledba ukrajinske prestolnice pred durmi.

2. Nemške čete so čez Dnjepa prodrele proti vzhodu, prodrele 200 km vzhodno od Minska in zasedle Vitebsk, važno vojaško točko. S tem je prekoračene pol poti od stare meje do Moskve in odprt prehod čez ozemlje med gornjim Dnjeprom in gornjo Dvino. Za nadaljnje napredovanje proti Moskvi ni več ne naravnih, ne umetnih zaprek.

3. Iz omenjenega vojnega poročila je razvidno, da je na severnem delu bojišča Leningrad ogrožen po nemških oklepnih silah, ki napredujejo vzhodno od Pejpuškega jezera.

Zlom Stalinove črte bo torej imel nepregledne posledice za nadaljni razvoj vojaških operacij.

Vojno poročilo štev. 403

Novi letalski napadi na Ciper in na egiptovsko obalo

Uradno vojno poročilo št. 403. pravi:

V vzhodnem Sredozemlju so naši letalski oddelki ponovno napadli sovražno oporišče v Famagusti na Cipru.

V severni Afriki pri Tobruku so bili sovražni napadi, izvršeni s tanki in podprti z močnim delovanjem topništva, odbiti s težkimi izgubami za sovražnika.

Naši bombniki so bombardirali prednja sovražna letalska oporišča v egiptovski puščavi ter polo-

žaje in bivališča v Marsa Matruchu, kjer so bila pri tem zažgana skladišča goriva. Lovci so s strojnimi obstreljevali britanska avtomobilska vozila med Sidi el Baranijem in Bug Bugom ter so pokvarili in uničili nekaj oklepnih avtomobilov. Nad Bengazijem in nad Derno je sovražnik izvedel nekoliko letalskih napadov. V Derna je bila pri tem zadeta neka vojaška bolnica.

Ob zadnjih angleških poletih nad Tripolis je bilo 22 mrtvih in 54 ranjenih; od teh je 14, odno-
sno 33 Italijanov.

Eksc. Visoki Komisar med notranjskim ljudstvom

Topli izrazi zvestobe po slovesno okrašenih notranjskih mestih, trgih in vaseh

Ljubljana, dne 13. julija.

Pred štirinajstimi dnevi je Visoki Komisar Eksc. Grazioli prvič službeno obiskal vse važnejše kraje Dolenjske, da bi stopil v stik s tamošnjim prebivalstvom in spoznal njegove življenjske razmere. Zadnjič nedeljo pa je Eksc. Grazioli obiskal Notranjsko, ki ima tudi pretežno kmečko prebivalstvo, katero zaradi ekope kraške zemlje ponekod morda še težje živi kakor na Dolenjskem. Marsikje našim Notranjem kmečko delo samo ne bi prineslo niti toliko, da bi mogli izhajati, če ne bi imeli še dela v gozdovih in zaslужka v lesni industriji.

Nedeljski obisk Eksc. Visokega Komisarja je bil namenjen v prvi vrsti delavskemu in kmečkemu ljudstvu, ki je to ljubeznivo naklonjenost z izredno pristranostjo razumelo in sprejelo. To so lepo dokazali topli sprejemi Eksc. Visokega Komisarja, prav v vseh krajih od ljubljanske okolice pa do daljnih vasi Čerkniške doline in Loške kotline. Povsod se je ljudstvo slovesno pripravilo, da prvič čim lepše in čim pristranejšo sprejme zastopnika fašistične vlade in zastopnika Duceja, ki je prav Eksc. Grazioliju zaupal vodstvo Visokega Komisarja Ljubljanske province.

Okrog osmih zjutraj se je Eksc. Grazioli napotil iz Ljubljane s svojo goso v spremstvu majorja Kr. Karabinjerjev Cavallera in kapetana Kr. Karabinjerjev Dragonija, zastopnika fašistične stranke Gattija, osebnega tajnika Rufinija in tajnika Dopolarova Liberatija. Na vsej poti, ki je vodila po Tržaški cesti ob Ljubljanskem barju mimo Vrhnike do Logatca, so bile vasi in naselja okrašena z zastavami, nad cesto pa so se peli z zelenjem in cvetjem okrašeni slavoloki, s katerih so pozdravljali napisi in dobrodošlice. Sončno jutro je obetalo krasen dan.

V Logatcu

Prvi cilj Eksc. Visokega Komisarja je bil Dolenjski Logatec. Na glavnem trgu prav na križišču cest je pričakovala visoki obisk velika množica občinstva. V živahnem špalirju se je postavila šolska mladina z zastavicami, gasilci so prihiteli polnoštevilno z zastavo, prav tako pa je bila ob cesti postavljena postavna častna četa v Logatcu nastanjene vojaške posadke. Ves Logatec je bil okrašen s trobojnicami in fašističnimi zastavami. Živahno sliko ljudstva, ki je prihitelo k sprejemu, so še posebno poživljale pisane narodne noše, ki so v velikem številu prihiteli k sprejemu.

Ob prihodu Eksc. Visokega Komisarja je zaigrala vojaška godba Giovinezze, nakar je pozdravil odličnega gosta v logaškem okraju komisar okraja cav. Umberto Rossini, ki ga je nato ves čas tudi spremljal po krajih logaškega okraja. Pozdrav in dobrodošlico sta nato izrekla logaški župan Gabrijel Oblak ter župnik Val. Remžgar, nakar je iz špalirja narodnih noš pristopila mala deklica, prav tako v narodni noši, in izročila odličnemu gostu lep slovenski šopek. Skozi špalir šolske mladine, gasilcev in občinstva, ki je ves čas pozdravljalo z rimskim pozdravom in z vzkliki: živio, je odšel Visoki Komisar na častno tribunco, ki je bila vsa okrašena z zelenjem in zastavami.

Županov nagovor

Tu je nagovoril Eksc. Komisarja župan Oblak in izrazil dobrodošlico. Poudaril je, da v imenu vsega ljudstva sporoča tople pozdrave in želje, da bi se Eksc. Grazioli dobro počutil v Logatcu. V kratkem času bivanja v Logatcu naj spozna prebivalstvo in njegove vrline. Ljudstvo je hvaležno, da ga je sprejela Velika Italija v svoje okrilje in da mu omogoča mirno delo in razvoj. To je v prvi vrsti zasluga Eksc.

Slovo Eksc. Putzoluja iz Ljubljane

Ljubljana, 14. julija.

Državni Podtajnik pravosodnega ministrstva, Eksc. Putzolu in Visoki Komisar Eksc. Grazioli sta obiskala v soboto zjutraj sodne zapore v Ljubljani. Kmalu potem sta se dostojanstvenika podala na Visoki Komisarjat.

V prvih popoldanskih urah se je Eksc. Putzolu poslovil od Visokega Komisarja in je odpotoval proti Trstu.

Vesti 14. julija

Hitler je generalu armadnega zbora, generalu oklepnih oddelkov Schmidtu v priznanje za njegovo junaštvo v boju na Vzhodu podelil najvišje nemško odlikovanje in sicer hrastovo vejico na viteški kroni reda Železnega križa. Poslal mu je tudi navdušeno čestitko.

Hitler je poslal predsedniku češkega protektorata za 69. rojstni dan prisrčne čestitke. Nemški protektor von Neurath je pa šel Hachi osebnost čestitat.

Nemški poročevalski urad javlja, da je angleško letalstvo preteklo noč s slabimi silami napadalo zahodno Nemčijo; po nekaterih krajih je nekaj škode v stanovanjskih predelih.

Novo gospodarsko škodo bo imela Irška zaradi zadnjega angleškega ukrepa, da mora vse blago, ki ga Irška prodaja v Anglijo, imeti poprejšnje dovoljenje angleškega trgovskega komisarja v Dublinu, če ne bo ob prihodu v Anglijo zaseženo.

V Madridu je bil odstavljen vrhovni policijski ravnatelj Orbanea.

Finska »Modra knjiga« vsebuje med drugim tudi poročilo o pogovorih med sovjetskim zunanjim ministrom Molotovim in finskim poslanikom Paasikivijem. V njih je Molotov Finski očital, da hoče svojo zunanjo politiko docela podrediti švedski zunanji politiki, toda to so bile samo izmišljotine.

Rumunski kralj Mihael je v spremstvu generala Antonescu včeraj pregledoval vzhodno bojišče in od blizu prisostvoval bojem vzhodno od Pruta. Obiskal je v Besarabiji sedež vrhovnega poveljstva ter nekaj nemških letališč. Bil je z vsem zelo zadovoljen.

Pomembne besede Visokega Komisarja

Eksc. Grazioli se je nato zahvalil za prisrčni sprejem in poudaril, da naj njegov obisk, ki ga naj privede v stik z delovnim in kmečkim ljudstvom, pokaže skrb fašistične vlade za čim boljši razvoj pokrajine in slehernega njenega prebivalca. Zlasti naj dokaže, da je skrb fašistične vlade največja za delovno in kmečko ljudstvo. Zagotovilo, da bo Velika Italija spoštovala vero, kulturo, šege in navade, se izpolnjuje in je najlepši dokaz, da v fašistični Italiji tudi dejanja potrjujejo besede. Skrb Italije za Ljubljansko pokrajino pa se kaže tudi v prizadevanjih za njen gospodarski napredek. Dolžnost ljudstva je, da za to povsod lojalno sodeluje. Prva in največja dolžnost kmečkega prebivalstva pa je, da koristno obdelava čimveč zemlje in da tako samo čim več doprinese za prehrano prebivalstva. Iz Italije je bilo uvoženih v Ljubljansko pokrajino do 50.000 stotov moke za prehrano prebivalstva. Italija je to rada storila, ker je prepričana, da bo ljudstvo lojalno sodelovalo. Italija pa ne more nikakor dovoliti, da bi mirno življenje, red in razvoj v družinskem in verskem življenju motil komunizem, ki ga bo do sledno in povsod zatirala. Italija hoče prinesiti red in pravico in omogočiti prebivalstvu mirni razvoj ter napredek. Ko se je Eksc. Grazioli zahvalil za prisrčni sprejem je naročil, naj vsi, ki so prihiteli v Logatec, sprejmejo njegove najlepše želje za čim lepši razvoj in napredek, za srečo njihovih družin in otrok ter boljše bodočnost in naj to voščilo ponese tudi vsem tistim, ki niso mogli prihiteli v Logatec. Z vzklikom Kralju in Cesarju, Duceju in lepši bodočnosti Logatca je Eksc. Grazioli zaključil svoje lepe misli in želje, ki jih je ljudstvo sprejelo z navdušenim vzklikanjem.

Eksc. Grazioli je nato obšel častno četo vojakov ter si ogledal s spremstvom občinsko hišo in obiskal farno cerkev. V prostorih fašistične stranke je sprejel župane in občinske svetnike z Gorenjega Logatca, Hotedrišice in Rovt ter jim dal navodila, kakor morajo po-
žrtvovalno skrbeti za blagor vsega prebivalstva. Po prisrčnem slovesu je nadaljeval svojo pot po stari cesti proti Lazam, kjer so ga prav tako pozdravili občinski zastopniki, gasilci, vojska in šolska mladina. Tudi v nasled-
(Nadaljevanje na drugi strani.)

Eksc. Visoki Komisar na Notranjskem

(Nadaljevanje s prve strani)

nji vasi, v Ivanjem selu, so pozdravili visokega gosta šolska mladina, gasilci in zastopniki občine.

Na Rakeku

Na Rakeku, ki se je slovesno pripravil na sprejem, je na cesti pred kolodvorom pričakoval Eksc. Grazioli dolga in živahna šolstva mladi, ob katerem se je zbralo številno občinstvo in gasilci, prav tako pa je bila postrojena častna četa vojakov. Pozdrave sta najprej izrekli domači župan Andrej Modic in župnik Franc Novak. Na lični tribuni, ki je bila postavljena v parku pred vasio, je nagovoril župan Eksc. Visokega Komisarja ter se mu v imenu ljudstva zahvalil za vse ukrepe, ki jih je po navdih Duceja izvedel v dobrobit prebivalstva.

Prav tako prisrčno, kakor v Logatcu, se je Eksc. Visoki Komisar zahvalil s krajšim nagovorom za tople izraze lojalnosti in za prisrčni sprejem in zagotovil vsem, da bo njegova skrb v prvi vrsti posvečena delovnemu ljudstvu, ki v teh časih potrebuje zlasti miru, da bo moglo v polni meri izvrševati vse svoje posle v dobrobiti skupnosti. Mnogi so se navdušenjem povzeli vzklik Nj. Vel. Kralju in Cesarju in Duceju. Eksc. Grazioli je nato obšel častno četo vojakov, pozdravil gasilce, ki so prihiteli v izredno velikem številu in nato obiskal prostore stranke. Krenil je tudi v pred nekaj leti sodobno preurejeno cerkev, kjer ga je na vratih pozdravil domači župnik, ki mu je nato tolmačil prezidavo cerkve, ki je bila izvedena po načrtih arh. Plečnika. Na povratku si je Eksc. Grazioli ogledal še gasilski dom in nato med prisrčnim pozdravljanjem nadaljeval svojo pot.

V Cerknici

je bil sprejem na glavnem trgu, ki je bil živahno okrašen z mlaji, slavaloki in zastavami. Izredno lepo pa so bile okrašene hiše z vencami in girlandami, med katerimi so bile na najlepših mestih postavljene s cvetjem okrašene slike Kralja in Cesarja ter Duceja. Na glavnem trgu je pričakoval Eksc. Visokega Komisarja močan špalir šolske mladine z zastavicami, gasilci z zastavo. Posebno pozornost pa so vzbujale številne narodne noše. Velika množica občinstva je zasedla ves prostrani trg in z rimskim pozdravom pozdravila prihod najvišjega predstavnika fašistične Italije v Ljubljanski pokrajini. Vrta cerkniška godba je zaigrala Giovanezzu, nato pa sta izrekla dobrodošlico domači župan Otoničar Janez in župnik Strajhar. Potem ko je na lepo okrašen tribuni izrekel župan hvaležnost prebivalstva za zanimanje, ki ga Eksc. Visoki Komisar kaže za dobrobit kmečkega prebivalstva, se je zahvalil za sprejem s krajšim nagovorom Eksc. Grazioli in želel vsem čim bolj napredek. Šolska mladina je zapela še himno Imperija in bila deležna pohvale visokega gosta. Po obisku cerkve je Eksc. Grazioli obiskal še prostore stranke, od koder je nadaljeval svojo pot po cerkniški dolini.

Prisrčni so bili kratki postanki

v Martinjaku, Grahovem, Ložu in Starem trgu

kjer je prebivalstvo pričakovalo pod slavaloki Eksc. Visokega Komisarja in mu povsod na prav prisrčen način izrazilo vdanost in lojalnost. Mimo Križne gore, ki jo krasi znana romarska cerkev, je privedla pot v Lož, kjer se je na cesti pred cerkvijo, do katere vodi mogočno stopnišče, zbral velik del prebivalstva iz Loške doline. Starodavni Lož, najmanjše slovensko mesto, se je za to pot odel ves v zastave. Pozdrave sta izrekla podžupan Franc Škerbec in domači župnik Presetnik Franc, navzoča pa je bila tudi duhovščina iz Bloške planote. Za prisrčne pozdrave županove se je zahvalil Eksc. Grazioli in želel za svoje bodrilne besede vsega prebivalstva navdušeno odobravanje. Skozi slavalok, ki je bil postavljen v obliki črke M, je krenil že v cerkev in po obhodu vojaške in gasilske čete nadaljeval pot v Stari trg. Tudi tu je bil visokemu gostu izrečen prisrčen pozdrav. Živinorejska zadruga v Starem trgu je za ta dan priredila živinorejsko razstavo, da pokaže napredek živinoreje v dolini in strem-ljenja zadruge po zboljšanju za prehrano prebivalstva tako važne živinoreje. Eksc. Grazioli je s priznanjem pregledal razstavljeno živino in naklonil zadruzi znatno podporo, ki naj jo porazdeli kot nagrado za posamezne živinorejce, ki so živino razstavili.

Huda tramvajska nesreča pred kolodvorom

Več potnikov je bilo težko poškodovanih - Smrtnih žrtev k sreči ni bilo

Ljubljana, 14. julija. Pred železniškimi skladišči na Masarykovi cesti se je zgodil v nedeljo zvečer ob osmih hud trk tramvajskih voz, kakršnega kronika ljubljanskega tramvaja prav gotovo še ne pozna. Na dvotirni progi, ki ima pred spedičjo Turk tudi prečni zvezni tir, je stal tramvajski voz s priklopnim vozom. Tramvaj je bil dobro zaseden in je čakal, da bo peljal naprej, ko je po Metelkovi ulici pripeljal drug tramvajski voz in se z vso silo zaletel v priklopní voz. Udarce je bil tako močan, da je priklopní voz dobil izredno hude poškodbe. Zadnji del priklopnega voza se je v dolžini treh sedežev dobesedno zmečkal, kar je razumljivo, saj so priklopní vozovi neprimerno bolj rahlo grajeni kot običajni tramvajski pogonski vozovi. Sila udarca je bila tem huja, ker je bil tramvaj, ki se je zaletel, eden izmed novih, najtežjih tramvajskih voz, kar jih premore električna cestna železnica. Pri trku je bilo več ponesrečenecov, ki so jih ljubljanski reševalci prepeljali v bolnišnico na zdravljenje. Eden ali dva izmed njih imata zlomljeni roki.

Krka je zahtevala novo žrtev

V nedeljo je utonil akademik Plevel Ciril

Krka je zahtevala v nedeljo popoldne novo žrtev — v njej je utonil 22letni akademik montanist Plevel Ciril. Doma je bil iz Zaloge pri Komendi na Gorenjskem. Gimnazijo je dovršil z odličnim uspehom na klasični gimnaziji v Ljubljani in je bil gojenec v Marijanski. Ravno ko se je moral odločiti za akademski poklic, mu je nenadno umrl oče. Vsa dijaška leta je bil zgled svojim tovaršim v pridnosti, vedenju in pobožnosti. Bil je vzoren član naših katoliških organizacij. Pri svojem študiju se je vseskozi moral boriti z gnojnimi težavami, to pa mu ni vzelo njegove vedrosti in mladeniškega ponosa.

Od starega trga je vodila pot Eksc. Komisarja zopet nazaj, vendar po drugi poti. V popoldanskih urah so pozdravili na kratkem postanku Eksc. Visokega Komisarja prebivalci Gornjega jezera. Prisrčen je bil sprejem na Unču pri Planici, kjer sta izrekla dobrodošlico šolski upravitelj Andrej Kenig in župnik Andrej Martinič. V Planini se je na trgu zbralo veliko število prebivalstva. Po pozdravih, ki sta jih izrekla župan Sirca Franc in domači župnik Lovšin Ivan, je nadaljeval Eksc. Grazioli pot mimo Gornjega Logatca, kjer so prebivalci prisrčno sprejeli visokega gosta, ki se je ustavil samo zato, da bi si ogledal občinsko hišo.

na Vrhniki

Na povratku je doživel Grazioli izredno prisrčen in lep sprejem še na Vrhniki. Najprej je izrekel pozdrav komisar okraja za ljubljansko okolico g. Maršič, nato pa sta voščila dobrodošlico županu Ignacij Hren in dekanu Janez Burnik. Narodne noše so se zgubile okrog visokega gosta. Fantek in deklica v narodni noši pa sta v prisrčen pozdrav izročila Eksc. Visokemu Komisarju lep šopek. Po županovem pozdravnem nagovoru je Eksc. Visoki Komisar nagovoril množico, se zahvalil za prisrčni sprejem in podprt delstvo, da njegova prisotnost na Vrhniki, ki jo bo še večkrat obiskal, dokazuje, da bo posvečal največjo pozornost ne samo splošnim vprašanjem, ampak tudi krajevnim potrebam posameznih občin. Naročil je pozdrave vsem tistim, ki niso mogli priti zaradi oddaljenosti na ta prvi sestanek, in vzkliknil Kralju in Cesarju ter Duceju kakor tudi napredku Vrhnike, kar je množica sprejela s prisrčnimi ovacijami. Eksc. Visoki Komisar je obšel še postrojeno častno vojaško četo, gasilce, nato pa si je ogledal občinsko hišo, prostore stranke in farno cerkev. Med prisrčnimi ovacijami je zapustil Vrhniko in se nato po kratkih postankih na Drenovem griču in v Lomu ustavil še na Brezovici, kjer so izrazili hvaležnost in lojalnost prebivalstva županu Ignacij Novak in župniku Kavčič Andrej.

Prvi obisk Eksc. Visokega Komisarja na Notranjskem je pokazal, da je kmečko in delovno prebivalstvo od srca hvaležno za vso skrb, ki jo Eksc. Grazioli kaže v sleherni vasi za dobrobit našega malga človeka. S posebnim navdušenjem in prisrčnostjo je bila v vseh krajih, kamor je privedla pot Eksc. Visokega Komisarja, sprejeta novica, da je povsod naklonil županom znatne zneske za podporo najbolj siromašnih družin v občinah. Prav tako je ljudstvo povsod z ganotno opazilo njegovo skrb za družinsko življenje, njegovo ljubezen do mladine in obiske v cerkvah v vsakem kraju, kjer se je ustavil. Obisk Eksc. Visokega Komisarja je bil zaradi tega sprejet od prebivalstva z globoko hvaležnostjo in z izrazi lojalnosti do Velike Italije ter hvaležnosti do Duceja.

Pazite na rok za dvojezične napise!

Svojčas je Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino izdal odlok o obveznih dvojezičnih napisih na tablah. Nekateri dozdaj še niso temu primerno uredili napisov na tablah in zato ponovno opozarjamo, da je skrajni rok za ureditev dvojezičnih napisov 31. julij. Vsi tisti, ki tega ne bi storili do navedenega dne, bodo kaznovani z globo od 380 do 3800 lir, občinske uprave pa bodo na njihove stroške odstranile vse table in napise, ki ne bi bili vsaj do 31. julija dvojezični.

Romunska vlada namerava, kakor je povedal podpredsednik vlade, tlati Besarabiji in Bukovini avtonomno upravo, ko bo osvoboditev končana. Najprej bodo izbrisali vsa znamenja boljševizma in uničili vsa morebitna komunistična gnezda. Izvedli bodo novo agrarno reformo ter pravičnejše razdelili zemljo, naselili pa bodo tam samo romunske kmete. Prvenstvo bodo imeli bivši romunski vojniki. Nekateri oddelki nemške pehote so v zadnjih šestnajstih dneh prehodili 567 km in so včeraj zmagovito napeli utrdbe na Stalinovi črti za takomenovanim »vlažnim predelom«. Nemške čete so pri svojem napredovanju morale vse postaviti na novo: ceste, mostove, prehode, vasi so bile vse prazne, vodnjaki zasuti in ponekod zastrupljeni. Vse te težkoče se je posrečilo premagati z uporabo močnih oddelkov ter temu primerno količino vojnih in drugih potrebščin.

drugi pa so dobili le manjše poškodbe. Trk v priklopní voz je bil tako silen, da je voz takoj iztril. Ko so iztrjeni priklopní voz odstranili s tramvajskih tirnic in zaslili očividce, se je promet seveda nemoteno nadaljeval.

Kakor smo imeli že večkrat prilliko doživeti, kako so italijanski vojniki ljubeznivi, tako smo mogli to videti tudi včeraj. Nekemu potniku, kateremu je pri trku precej močno prerezalo vrat, je takoj priskočil domači zdravnik na pomoč in z avtoizvoščkom odpeljal ranjenca v bolnišnico. S ponesrečenostjo pa je bila tudi njegova žena in otrok, ki sta bila vsa prestrašena in vsa zaskrbljena, kaj bo z možem in očetom. Ta dva pa je naložil na svoj avtomobil neki italijanski častnik in ju odpeljal za ponesrečenecem v bolnišnico. Nek drug italijanski inženier je takoj prihitel italijanske vojaške organiziral, tako da so skupaj z domačimi ljudmi takoj vzpostavili red in nudili ponesrečenecem vso pomoč. Ta primer italijanske vljudnosti in prisebnosti je navzoče globoko ganil in zaslužil vso pohvalo in priznanje.

Dobrega Cirila bomo spemili k zadnjemu počitku v turek ob 11. uri popoldne na farnem pokopališču v Žužemberku. Naj njegova duša prejme zaslužno plačilo!

»SLOV. DOM« v vsako hišo!

Uspela pevška tekma v Operi

Ljubljana, 14. julija. Včeraj je bilo operno gledališče zopet polno občinstva tako dopoldne kakor zvečer. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je tudi letos razpisala pevške tekme; dopoldne je bila izbirna tekma vseh priglasevcev, izmed katerih je komisija izbrala dvaindvajset najboljših; ti so nastopili pri glavnem javnem nastopu zvečer. Opera je bila dobesedno nabita — skoro tako kakor za gostovanja rimske opere. Na letošnji tekmi so se odlikovali predvsem moški, dočim med ženskimi glasovi ni bilo nič posebnega. Torej ravno nasprotno, kakor bi po lanskem nastopu pričakovali. Presenetilo je zlasti kar lepo število tenorskih glasov, za katere je veljalo mnenje, da jih sploh ni. In ti glasovi so pokazali prav lepo kvaliteto tako po svojem materijalu, barvi, obsegu, celo po kulti-viranosti in oblikovalnosti. Saj so imeli v programu prav težke stvari, kakor n. pr. iz »Bohème«, »Carmen«, »Marte«. Med dvaindvajsetimi je nastopilo kar devet tenorjev, dva baritonista, en bas, šest sopranov, dve mezosopranistki in ena altistka.

G. Segedin Jože ima zelo lep lirčni tenor; z veliko kulturo je izvajal arijo iz Puccinijeve opere »Bohème« in žel ogromen aplavz, ki ni pomehal prej, dokler ni dodal še ene pesmi. Zapel je izvrstno Pavčičevo »Pred durmi«. Enak uspeh je dosegel g. Čuden Drago z lepo pobarvanim tenorskim glasom znatnega obsega in prodornosti. Višine pač niso še dobre, trdoto bi kmalu omilila dobra pevška šola. Dobili bi v kratkem morda najboljšega tenorista za lirčne in dramske partije. Cvetlično arijo iz »Carmen« je podal v kar dobri interpretaciji, ki ni nič zaostajala za rutiniranimi opernimi pevci. Publika ga je nagradila z gromovitim ploskanjem, da je moral dodati podoknico iz Verdijevega »Trubadurja«, ki jo je pel v italijanskem jeziku. Tretji veliko bodočnost obetajoči tenor je g. Šutej Jože, ki razpolaga z močnim, zdravim in lepim glasom precejšnjega obsega ter dobri naravno postavljajočih visinskih tonov v enakem blesku kakor v nižjih legah. Prodoren ton je lepo polnil prostor. Za izvajanje iz Foersterjevega »Gorenjskega slavca« je žel pri poslušalstvu veliko priznanje. Temu talentu naj bi se posvetilo posebno zanimanje in naj bi se mu dala prilika za šolanje. Četrti pomembnejši tenorski glas ima g. Leskovšek Jože. Lepa barva in prodornost izkazujeta zdravost mladega organa. Tudi ima lep smisel za oblikovanje. Zapel je koroško narodno »Oor čez izaro«. Ti štirje tenoristi so zares presenetili po svojih kvalitetah, lepih barvah, po uvaževanju vredni sposobnosti in kultiviranosti. Veselo presenečenje je tem večje, ker je to zdaj obstojalo prepričanje, da tenorjev ni. Spoznali pa smo, da ni res, ampak da je treba le nekoliko razgledati se in že v ožjem okolišju jih dobimo. Le sole jim je treba. Tenorskega materijala je pri nas Slovincih dovolj. Poleg omenjenih, ki so bili najboljši v smislu navedenih vrlin

so še dobri a manj dozoreli gg. Bošnjanič Alek-sander, pevec lirčnega glasu, ki je zapel Karla Bošnjaniča »Ob slovesu«, Franc Rudolf, ki je ob prevlekel forsiranju slabše zapel kakor na dopoklanski tekmi, kjer je pokazal boljše kvaliteto. Tudi nanj je treba obrniti pozornost. Zapel je iz Flotowe »Marte«. Prodoren in lepo barvan ton ima tudi g. Zuner Hieronim, ki je pel tudi iz »Marte«. Med baritonisti je najboljši g. Gregorin Miro, ki ima močan svetlo barvan visoki bariton. Schumannova »Dva grenadirja« sta bila zanj nekoliko prenizka. Dosegel je pri publiku tak uspeh, da je burno pozdravljan moral dodati Zajčev »Vstani zora«. Med ostalimi moškimi glasovi so nastopili gg. Borštnik Marijan (tenor), Garibaldi Rado (bariton), Cankar Marijan (tenor) in Kacijan Milan (bas). Med ženskimi glasovi je najlepše zapela gđ. Anica Cepe; sopranistka je izvajala Smetanov »Poljub«. Močan pevski materijal ima mezosopranistka gđ. Dobrček Milena, ki je zapela arijo iz tretjega dejanja »Carmen«. Ostale, ki so se nastopile, so še gg. Oster Regina, Zirovnik Anica, Klopčar Jožina, Stergar Branka, Černe Ivanka, Krže Erna in Gasperšič Marija. Po tekmi so nastopile tri lanskeletne tekmovalke: sopranistka gđ. Franciška Herc, ki je pokazala zelo lep napredek od lanskega leta, altistka gđ. Canga in gđ. Bogdana Stritar, ki je tudi močno napredovala.

Po tem nastopu je bil razglašen izid glasovanja; odlikovani so bili po abecednem redu imenovani gg.: Cepe Anica (sopran), Čuden Drago (tenor), Gregorin Miro (bariton), Leskovšek Jože (tenor), Segedin Jože (tenor) in Šutej Jože (tenor). Glasovanje in odločitev komisije je bila torej pravilna. — Pri pevski tekmi je nastopil tudi mlajši g. Kovač, ki je zapel koroško narodno »Tam, kjer teče bistra Zilja«. Simpatičen nastop je navdušil publiko. Menda se je navdušeno ves dal pripravljati za večerni nastop, kajti od dopoldanskega nastopa do večera je bil že skoraj hripav. Toda korajža velja! Moral je priti največkrat na oder.

Zagreb, 14. julija s. Minister Lorković je poslal zunanjemu ministru republike Finske, Wittingu, brzojavko, v kateri se zahvaljuje finski vladi za prijateljski korak, ki ga je storila s tem, da je priznala neodvisno hrvaško državo. Ta njen korak je posebno pomemben v tem zgodovinskem trenutku, ko se finski in hrvaški narod borita ob boku svojih velikih zaveznikov proti skupnemu sovražniku.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« prinaša včeraj celo stran o italijanskem boju v vzhodni Afriki. List pravi, da so Italijani tam delali in da še delajo čudeže. Borili so se z neukrotljivim pogumom in z vzgladnim junastvom napisali tako stran v zgodovini, ki lahko Nemce spominja na njihov boj v vzhodni Afriki med preteklo vojno.

Tretji moški in prvi ženski lahkoatletski nastop SK Planine

Po doseženih uspehih je ta prireditev presešla letošnje podobne

Ob lepem vremenu se je vršil včeraj lahkoatletski meeting SK Planine. Prvič se je zgodilo pri nas, da so nastopili fantje in dekleta obnem. Medtem ko se je prvi del meetinga vršil še kar ob prijetni jutranji sapi, kar kažejo doseženi rezultati, pa so dekleta morala nastopati ob najhujši vročini. Povrh tega se dve disciplini (kopje, štafeta) sploh nista mogli vršiti, ker se je vse zavleklo do ene popoldne. Ne samo želeli, ampak potrebno bi bilo, da se enkrat odvadimo tega zavlečanja, ki je najbolj odvisno od prireditelja samega in sodnikov. Skoraj nerazumljivo je, da bi taka kopica sodnikov, kakršna je bila včeraj na stadionu, ne mogla opraviti vsega meetinga v dveh urah. Če se ne bo to odpravilo, bodo atleti sami morali nekaj ukreniti.

Rezultati:

Tek na 100 metrov je presenetljivo prinesel zmago Lušickemu z odličnim časom. — Če je rezultat pravilen, je videti, da smo dobili po Kovačiču in Račiču spet enega res odličnega sprinterja. V oceni po finskih tabelah prejme rezultat na včerajšnjem nastopu drugo mesto (775 točk).

1. Lušicky (Planina) 11,2,

2. Polak (Hermes) 11,4,

3. Kolenc (Hermes) 11,5.

Tudi ostala dva rezultata sta za naše razmere dobra.

V metu diska je zmagal z dokaj dobrim rezultatom Kraner, ki se je z 49,40 m plasiral na prvo mesto. Tudi v tej disciplini dobivamo vedno več metalcev, ki bodo še dosegli Mavserjev rekord.

1. Kraner (Planina) 49,40 m,

2. Rigler (Planina) 44,60 m,

3. Trček (Ilirija) 40,00 m.

Izven konkurence eta dosegla še Mlakar (Ilirija) 42,42 in Kompare (Planina) 40,33 m.

Tek na 400 m je prinesel zmago Orešku s časom 52,8. Od cele vrste 400 metrašev, ki so nekaj poživljali to disciplino, so včeraj tekmovali samo trije. Rezultat ostalih dveh je zelo slab.

1. Orešek (Ilirija) 52,8 sek.,

2. Kraner (Planina) 56,2 sek.,

3. Mravljica (Planina) 56,8 sek.

Tudi na 5000 m je moral tekmovali le en sam tekmovalec, ki je pa v »slo« konkurenci dosegel še kar dober čas.

1. Kien (Planina) 16,37,4 sek.

1000 m so začetniki pretekli v času 2:53,0. Rezultat je dober in nam daje upanje, da Košir ne bo na srednjih progah solo in absolutno zmagoval.

1. Sedej (Planina) 2:53,

2. Zupan (Planina) 2:55,4,

3. Kocutar (Planina) 2:55,9.

Skok ob palici:

1. Bratovž (Hermes) 840 dm,

2. Pribovšek (Ilirija) 830 dm,

3. Janež (Planina) 830 dm.

Rezultat je za naše razmere dober, vendar bi želeli, da bi se skoraj pojavil vsaj eden, ki bo tudi tu nekaj pomenil.

Na 800 m je postavil odlični čas Košir tudi v tako imenovani solo konkurenci. Ker je pač najboljši, zato še niti konkurence nima. To je obenem najboljši rezultat dneva: 320 točk.

1. Košir (Planina) 1:59,0,

2. Jovan (Planina) 2:08,0,

3. Glonar (Ilirija) 2:08,3.

V troskoku je presenetil Nabernik ml. Ta bo i

po dosedanjem napredovanju pokazal, skupno s Smolejem, da bomo tudi v skokih enakovredni drugim.

1. Nabernik (Planina) 11,14 m,

2. Smolej (Planina) 12,44 m,

3. Kompare (Planina) 11,13 m.

Najzanimivejša disciplina včerajšnjega dneva je bila švedska štafeta (400 × 300 × 200 × 100). Zmagala je z dobrim časom štafeta Planine z rezultatom 2:06,3, kar je samo za 3 sekunde slabše od rekorda. Presenetila pa je Ilirija.

1. Planina (Košir, Skušek, Lušicky, Bratovž)

2:06,3,

2. Ilirija (Oberšek, Plenčar, Sodnik, Zupan-čič) 2:07,3,

3. Hermes (Polak, Boltavzer, Kolenc, Zupan-čič) 2:07,8.

Damski del meetinga.

Ker se je prvi del zavlekel, so dekleta morala tekmovali po najhujši vročini, zato rezultati niso bogve kako dobri. Spet so vsi slabši od rezultatov pred leti.

Tek na 60 m je edini omembe vreden. Od prejšnjega našega rekorda je slabši za 5 desetink sekunde.

1. Pribovšek (Hermes) 8,5 sek.,

2. Sušteršič (Planina) 9,00 sek.,

3. Kobal (Hermes) 9,1 sek.

V tej disciplini bi bili rezultati presenetljivo dobri, če ne bi metale namesto 4 kilogramske 2 in pol kilogramsko kroglo.

1. Tome (Planina) 9,94 m,

2. Rogl (Hermes) 9,82 m,

3. Černič (Planina) 9,81 m.

Višina:

2. Tome (Planina) 135 cm,

1. Pribovšek (Hermes) 1351 cm,

3. Drenovec (Hermes) 125 cm.

Proti svetovnemu 163 je seveda kaj boren, za nas pa dober.

Daljina:

1. Pribovšek (Hermes) 4,47,

2. Škerlj (Planina) 4,16,

3. Kobal (Hermes) 4,19.

Disk:

1. Rupnik (Hermes) 27,18,

2. Tome (Planina) 25,20,

3. Pribovšek (Hermes) 25,08.

Ako bi točkovali rezultate (prvi del meetinga), bi si sledili po vrstnem redu: 1. Planina, 2. Hermes, 3. Ilirija, v drugem delu pa 1. Hermes, 2. Planina.

V Žužemberku je dne 13. julija utonil v Krki tovariš

Ciril Plevel

stud. tehnike, član Akad. dr. Ruda

Pogreb bo v turek ob 11 dopoldne

na pokopališču v Žužemberku.

Pokojnika priporočamo v molitev!

Akademski zveza.

Uradni razglasi

O radijskih sprejemnih in oddajnih aparatih

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi čl. 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 201, o ustanovitvi Ljubljanske pokrajine, na podlagi čl. 8. kr. uredbe z dne 16. junija 1940-CIX, št. 765, o predpisih glede radijskih sprejemnih in oddajnih aparatov, in smatrajoč ukrep znanjen, odreja:

Cl. 1. Vse zasebne radijske oddajne naprave in vse radijske sprejemne naprave, vgrajene na avtomobilih, se morajo demontirati, aparati, vloženi v zapečateni zaboj, pa izročiti v petih dneh od dneva, ko stopi ta naredba v veljavo, oblastvom javne varnosti.

Oblastvo javne varnosti pa more pustiti aparat pri lastniku, samo da je demontiran in vložen v zaboj, ki ga zapečati to oblastvo.

Cl. 2. Radijskim naročnikom in vobče imetnikom radijskih sprejemnih aparatov je prepovedano uporabljati radijske sprejemne aparate, da bi poslušali radijska poročila in obvestila sovranih ali nevtralnih radijskih postaj ali da bi kakor koli sprejeli novice razširjati.

Cl. 3. Kršitelji te naredbe se takoj zapro in ovadijo oblastvu, ki je pristojno uporabljati kazenske odredbe iz čl. 840. in 841. vojnega zakona, potrjenega s kr. uredbo z dne 8. julija 1938-XVI, št. 1415.

Poleg tega se zaplenijo radijske oddajne in radijske sprejemne naprave, javne obratovalnice, kjer bi se poslušale radijske oddaje, prepovedane po členu 2. te naredbe, pa se zapro in se jim začasno ali dokončno odvzame obratna pravica.

Cl. 4. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, dne 5. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli.

Kirurški paviljon v bolnišnici prepuščen v uporabo vseučilišču

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino nareja, smatrajoč za potrebno, da se urede odnosi med univerzo in upravo bolnišnice:

Novi zdravniško-kirurški paviljon z avlo za klinična predavanja, ki je državna last, se izroči v uporabo ljubljanski univerzi v znanstvene namene ter za pouk notranjega zdravilstva in splošne kirurgije.

Prav tako se izroči v inventarno shrambo ljubljanski univerzi oprava paviljona ter znanstveni instrumenti.

V posebnem dogovoru, ki se ima skleniti med upravo univerze ter upravo bolnišnice, bodo določeni pogoji in način poslovanja obeh klinik kot bolnišničnih razdelkov.

Ljubljana, dne 28. junija 1941-XIX.

Visoki Komisar: Emilio Grazioli.

Določila glede policijske ure

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi svoje naredbe z dne 21. junija 1941-XIX, št. 50, glede predpisov o prometu in javnih obratih, smatrajoč za uместno, da določi policijsko uro javnih obratov po zadevnih kategorijah, po zaslusanju Kvestorja, odreja:

Cl. 1. Policijska ura javnih obratov, odredjena s čl. 2. naredbe z dne 21. junija 1941-XIX, št. 50, se določa sledeče:

za prenočišča, restavracije in kavarne do 24. ure v ljubljanski občini in do 23. ure v vseh drugih krajih pokrajine;

za ostale javne obrate (buffete, gostilne, točilnice, pivnice itd.) do 23. ure v ljubljanski

občini in do 22. ure v vseh ostalih krajih pokrajine.

Cl. 2. Prekrški se kaznujejo z globo od 100 do 1000 lir ter eventualno tudi z odvzemom ali razveljavitvijo obratnega lista.

Cl. 6. naredbe z dne 29. aprila 1941-XIX, št. 13, se s tem razveljavlja.

Cl. 3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem 14. julija 1941-XIX.

Ljubljana, dne 12. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar: Emilio Grazioli.

Komisija za reševanje sporov pri zamenjavi jugoslovanskega denarja v lire

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, glede na kr. uredbo z dne 2. junija 1941-XIX, št. 492, o zamenjavi valute bivše kraljevine Jugoslavije v Ljubljanski pokrajini, in italijanske lire, glede na to, da je po členu 2. te uredbe minister za finance pooblaščen, da predpiše sestavo in način poslova-

Tudi zdaj se opažajo dela pridnih, gradečih rok

Če hodi človek takole med tednom po mestu, ima vedno polno glavo misli, ki so v nujni in neposredni zvezi z njegovimi posli, z njegovim osebnim vsakdanjim kruhom, s tisočimi drobnimi skrbmi. Kakšen metej, kakšno naglico bi odkrili pri nas vseh v glavah in v srcih, če bi nam bilo dano pogledati drug v drugega! Misel odganja misel, pode se z besno hitrostjo, v teh vojnih časih namenjene pri večini skoraj izključno le blagru lastne vesplošne osebe. Tako nam za dogodka, za zunanji vrvež okrog nas skorajda niti mar ni — kar ni prav za prav nič čudnega, ko pa smo tako sami s seboj zaposleni, da moramo nehoti postati slepi za svojo okolico.

Ob delavnikih hiti za svojimi posli; tudi vsi ljudje okrog tebe se podvzajajo — neznansko se jim mudi. Tisoči in tisoči drobnih »maršrut«, ki jih opravijo ljudje v bojih za vsakdanji kruh se skoraj nevidno, komaj opazno črtajo v tlak, v pot, v cesto, na stopnišča, na parkete. Vsak je poglobljen v svoje osebne zadeve.

Če greš tako, ves v naglici in razburjen po cesti, se ti zdi popolnoma samo po sebi umeven in postranski živčav tisočev ljudi, ki jih srečavaš, prehitevaš, ostajaš za njimi. Ne brigaš se za truš motorjev in vozil vsake vrste, ki švigajo po cestah, ne brigaš se za vrvež ob cestah, kjer naglo rasto nova poslopja. Kaj ti skoraj — sredi tvojih, tebi najvažnejših misli in skrbi — mar, če tu zidajo eno, tam drugo poslopje, ki je namenjeno tej ali oni zasebni ali splošnokoristni ustanovi? Mirno greš, kakor če bi nihče ne zidal, če bi ne bilo nobenega vrveža, če nihče ne bi s tolikimi mislimi in načrti visel na stavbi.

Najtežji med vsemi pticami, ki žive zunaj na svobodi, je labud. To se zdi skoro neverjetno, pa je le res. Dobro rejen labud tehta do 9 kg, dočim tehta na primer kondor, ki je dosti večji od labuda, komaj 5 kg.

nja komisij, ki imajo nalogo odločati brez pritožbe o vseh morebitnih vprašanjih, ki bi se pojavila ob zamenjavanju, glede na izvršilne odredbe, ki jih je izdalo ministristvo za finance na podstavi prvega odstavka omenjenega člena 2., in s katerimi je bilo za reševanje teh vprašanj določeno, da se sestavi komisija, poveri pa imenovanje članov vanjo Visokemu Komisarju za Ljubljansko pokrajino, odloča:

Komisijo, določeno v izvršilnih odredbah h kr. uredbi z dne 2. junija 1941-XIX, št. 492, za reševanje sporov, ki bi nastali ob zamenjavanju dinarjev v bankoveh in kovancih v obteku na ozemlju Ljubljanske pokrajine, v lire, tvorijo gospodje:

1. Dr. Franc Ciancimino, višji finančni inšpektor, kot predsednik.

2. Dr. Vincenc Onoratelli, inšpektor zavoda Banca d'Italia, kot član.

3. Dr. Ivan Slokar, predsednik Združenja bančnih in zavarovalnih zavodov.

Tajniške posle pri tej komisiji, ki ima svoj sedež v Ljubljani, opravlja poročnik kr. finančne straže g. Italo Poli.

Ta odločba stopi takoj v veljavo in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 18. junija 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli.

Nedelja in praznik pa sta Gospodova dneva, dneva počitka, dneva zbranosti. Tedaj koraki postanejo zložnejši, misli počasnejše, opazovanje natančnejše, ostrejšje in podrobnejše. Preneko stvar zapaziš, ki je sicer med tednom šla mimo tebe, ne da bi jo sploh dojel. Ko brez dela pohajaš po ulicah, ko te pot zanese iz srede mesta, kjer se zdaj, ko se zdi, da je to nastala kot v nekakšnem jedru Ljubljane, skorajda dokončna podoba, na kateri se ne da dosti več spreminjati — malo dalj ven, niti ne čisto na periferijo, le malo preč od središča, pa vidiš, da kljub vojnim časom tisti, ki v še preostale prazne ploskve postavljajo nova ognjišča življenja, ko je treba misliti na tisoč drugih stvari, niti malo ne mirujejo.

Kamorkoli pogledaš, povsod vidiš, kako so napredovala dela zlasti na javnih stavbah, za katere smo se nekaj časa bali, da morda nikoli ne bodo dočakale svoje dokončne izpolnitve. Vse to je zasluga modrih in uvidnih činilcev Visokega Komisarjata, činilcev, ki so omogočili, da začeto delo ni zaostalo, ampak da je bilo obnovljeno še z večjo vneto in večjim tempom kakor je bilo v prvih časih. Tako nam zdaj naglo napredujejo v višino poslopja, ki so nujno potrebna za rast in uspešen razvoj kulture. Kmalu se bo v njih lahko pričelo redno delo, kajti tempo, v katerem teče zidava, da upati na najboljše.

Opaža pa se tudi, da se je spet začela pozivljati tudi privatna iniciativa, ki je ob pričetku vojne za nekaj časa povsem zamrla. Zasebniki gledajo v vzornem načinu javnih del kakor jih opravlja mestna občina ljubljanska

Koledar

Danes, ponedeljek, 14. julija: Bonaventura. Torej, 15. julija: Henrik, kr.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kurait, Gosposvetska 10; mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Vajenci strok, nadaljevalne šole za stavbne obrti v Ljubljani naj dvignejo spričevala pri upravitelstvu na Grabnu od 14. do 19. julija 1941. od 9—10.

Vljudno opozarjamo vse naročnike avtomatske telefonske centrale, da poravnajo naročnino za III. četrtletje do vključno 15. julija t. l. Naročniku, ki bi naročnino do tega dne ne poravnal, bo po predpisih pravilnika telefon začasno izključila iz prometa, za zopetno vključitev telefona pa mora vsak naročnik plačati poleg naročnine še priključitveno pristojbino 38 lir. Eventuelne reklamacije uredite telefonično na štev. 43-07.

Današnji violinski koncert je tretji violinski koncert v letošnji sezoni in prvi koncert, katerega bo izvajala v tem letu zunanja umetnica, ki uživa v svoji domovini in tujni sloves prave umetnice in virtuozinje. Vsi kritiki hvalijo njeno mojstrsko igro, kristalno čisto tehniko in pa njeno veliko izraznost v sami igri. Spored obsega dela velikih svetovnih skladateljev, in sicer so v prvem delu koncerta na sporedu Frescobaldi, Vivaldi v obdelavi Respighija in Bruch. Drugi del pa prinaša dela Szymanovskega, dalje Schuberta, De Falle, Paganinija, Straussa in Caselle. Umetnico bo spremljala na klavirju njena stalna spremljevalka pianistka Marija Salla. Koncert nam obeta velik umetniški užitek, zato obisk naitopleje priporočamo. Koncert bo v veliki dvorani Filharmonije pod pokroviteljstvom Visokega Komisarjata. Začetek ob pol 9 zvečer. Prodaja vstopnic v Knjižarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

OPERA

Začetek ob 20

Ponedeljek, 14. julija: »Pri treh mladenkah«.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«

Cravatificio Giuntini,
Via Vitravio 7, Milano
Specialista in cravate tinte uniche fantasia, ingenuità, sportiva, per bambini, Istituti e divise. Scarpe e fazzoletti da collo per uomo e donna. Campionario contro assegno antilope.

Izdelovalnica kravati Giuntini
Via Vitravio 7, Milano
Specialist za enotno in vzorčasto barvane kravate, se ne mečkajo, sportne, za otroke, zavode in uniforme. Šali in ovratne rute za dame in gospode. — Vzorci proti predplačilu.

ideal, po katerem se ravna. In tako nam rasto povsod iz tal svetle, prijazne vile in hiše, ki dajejo našemu mestu vedno prijaznejši obraz. Ta dela tudi v sedanjih časih potekajo res prav zadovoljivo.

RUMIANCA

anche nel campo agricolo ha affermato la sua grande efficienza, con diversi prodotti, per la migliore difesa delle piante coltivate, dai parassiti vegetali ed animali, realizzando:

ANTICRITTOGAMICI:

Ramital

a base di rame (8%) per la lotta contro la peronospora delle viti, delle patate, del pomodoro, ecc.

Granovit

a base di furfurolo e mercurio per la disinfezione del grano da seme.

INSETTICIDI AGRICOLI:

Arseniato di piombo colloidale in polvere bianca «normale».

Arseniato di piombo colloidale in polvere azzurra «neutro».

Arsicida Rumianca

specialità brevettata arsenicale per trattenimenti a secco.

Vertex Rumianca

polvere verde a base di arsenico, per la preparazione delle esche avvelenate.

Cusentos Rumianca

a base di arsenito di sodio per la lotta contro la cuscuta ed il cent'occhi dell'erba medica, del trifoglio, ecc.

Argille arsenicali

a base di arseniato di calcio, specialità arsenicale brevettata.

Arsenito di sodio

per la preparazione di liquidi destinati alla lotta contro la mosca dell'olivo e la mosca domestica.

Vertex antianofele

per la lotta contro le larve dell'anofele, in sostituzione dei prodotti a base di rame.

Titoli di purezza garantiti ai limiti massimi. Qualità fisiche portate ai livelli più elevati.

se je uspešno obnesla tudi na področju poljedelstva, in sicer z raznimi sredstvi za zaščito rastlin in uničenje škodljivcev. V ta namen je realizirala v svoji proizvodnji sledeče izdelke:

SREDSTVA PROTI PLESNI:

Ramital

bakrova spojina (8%) za boj proti peronospori trte, krompirja, paradižnika itd.

Granovit

spojina furfuričnega aldevida in živega srebra za razkuževanje semenskega žita.

SREDSTVA PROTI POLJSKEMU MRČESU:

Svinčeni koloidni arzenik v prašku bele barve »normale«.

Svinčeni koloidni arzenik v prašku modre barve »neutro«.

Arsicida Rumianca

patentirana arzenikova specialiteta za uporabo na suho.

Vertex Rumianca

zeleni prašek, arzenikova spojina, za izdelovanje strupenih nastav.

Cusentos Rumianca

spojina natrijevega arzenika za boj proti predenici medene detelje, nemške detelje itd.

Arzenikove ilovice

spojina kalcijevega arzenika, arzenikova patentirana specialiteta.

Natrijev arzenik

za pripravo strupov proti vsakovrstnim muham.

Protimalaričen Vertex

za boj proti komarjevim ličinkam v nadomestilo izdelkov bakrove spojine.

Najtežja čistost in kakovost izdelkov sta zajamčeni.

RUMIANCA

SOCIETÀ PER L'INDUSTRIA CHIMICA E MINERARIA

Anonima — Capitale L. 150.000.000 — Versato L. 122.500.000

TORINO - Corso Montevicchio N. 39

ITALVISCOSA

Corso Vittorio Emanuele No. 37-39

MILANO

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili artificiali viscose prodotte da:

Družba za izključno prodajo viskoznih umetnih tekstilnih vlaken, ki jih izdelujejo:

Snia viscosa

SOCIETÀ NAZIONALE INDUSTRIA APPLICAZIONI VISCOSA

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo: MILANO, Via Cernaia No. 8

Stabilimenti - Podjetja: Altessano, Casale Monferrato, Ceriano Laghetto, Cesano Maderno, Cison del Grappa, Cocquio, Ferrara, Reggio Emilia, Apuania, Magenta, Pavia, Torino Lavorati, Torino Meccanico, Torino Stufa, Torviscosa, Varedo, Venaria Reale, Venaria Solfuro, Vittorio Veneto, Voghera, Barcellona (Spagna), Città del Messico (Messico), Oporto (Portogallo).

Cisa viscosa

COMPAGNIA INDUSTRIALE SOCIETÀ ANONIMA VISCOSA

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo: ROMA, Via dei Sabini No. 4

Stabilimenti - Podjetja: Concorezzo, Cusano Milanino, Este, Gragnano, Napoli, Padova, Pedrengo, Ranzanico, Rieti, Roma, Terni, Collestata, Torino.

Società anonima italiana per le fibre tessili artificiali già chatillon

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo: MILANO, Via Conservatorio No. 13

Stabilimenti - Podjetja: Castiglione Dora, Ivrea, Vercelli, Rho, Pogliano, Motta S. Damiano, Trino Vercellese, Apuania, Novara.

Posebno poročilo o zmagovitem pohodu čez Litvo

Dopisnik »Giornale d'Italia« poroča:

O srditem boju, ki so ga morale nemške čete vzdržati na njihovem zmagovitem pohodu na Litvanskem, podaja posebno poročilo z bojišča naslednje podrobnosti:

Milijoni Nemcev — pravi poročilo — so z velikim zanimanjem zasledovali po radiu uspehe našega prodiranja, toda nihče si ne more predstavljati, kako je bil ta boj trd in težaven in koliko žrtve je zahteval.

Polk vzhodno pruske pehote je dobil povelje za odhod. Prispel je do Jure med neprestanim bojem s sovjetskimi oddelki, ki so se vgnezdili po gozdovih in močvirjih nedostopnega sveta. Onstran Jure si je sovražnik zgradil močne postojanke ob bregu neke reke. Dobro so se videli te postojanke, čeprav so bile skrbno pokrite z brezovimi vejami in vejicami. Po kratki artilerijski pripravi je polk naskočil sovražnika. Moštvo se je obloženo s strojnimi, municijo ter kolesi spustilo v reko, ki je tam široka 20 do 30 metrov, jo prebredlo in prispelo na nasprotni breg, se razporedilo po dolini ter se poglajalo v naskok pod zaščito ognja iz topov in strojnic. Sovražnikove postojanke so padle pod prvim pritiskom. Srdit, divji je bil ta boj.

Boj brez ujetnikov

Sovjeti so se branili kot blazni. Nihče ni posil milosti. Nihče se ni vdal. Bil je boj, ko ni ujetnikov. Rajši so se dali pobiti na mestu, kakor da bi dvignili roke in se vdali. Z zasedenih postojank so naši vojaki zrl proti vzhodu. In če so se ozrli nazaj, so videli, kako si prizadeva vojaška bolnišnica ob reki. Ni bila to lahka pot. Iz naskakovane čete tega polka je precej tovarišev padlo, mnogo pa je bilo tudi ranjenih. Čakala nas je težka naloga, zasledovati sovražnika po zaraščenem gozdu. Povsod po tem gostem grmovju same pasti. Toda treba je bilo priti na drugo stran in to brez odlašanja.

Ogenj se je vsul z drevja

Medtem ko je inženirski odelik bil zaposlen pri graditvi prehoda čez reko in so se v dolini vojaki, živali in stroji z največjim naporom borili s terenskimi težavami, je sovjetska baterija začela iznenada besno streljati. Prehod čez reko je bil njihova tarča. Vojaki, ki so bili nasproti gozdu, so obkolili sovražnikovo postojanko. Trenutek je bil resen. Če se ne posreči pripraviti te peklenke pesmi do tega, da umolkne, bi tvegali, da spravimo v nevarnost zadnjo stražo cele divizije. Zato le hitro. Treba je delati z največjo naglico. Tretji bataljon naj izvrši to nalogo. Vojaki so uredili spet pretrgano bojno vrsto in so ee hitro zagnali proti gozdu. Proti njim se je vsul ogenj iz vseh strani, strelca pa ni bilo videti nikjer nobenega. Bili so vsi poskriti med vejami na drevesih. Streljali so iz grmovja in iz jarkov, kamor so se po vsakem strelu spet poskrili.

Naprej! Naši vedo, kako je treba opraviti s takšnimi gverilci. Prodirajo skozi puščavo in se plazijo kakor kakešni Indijanci in ko so na strelu, dvignejo strojnice. Vselej prav merijo in gledajo, kako sovjetski vojaki padajo z drevca kakor muhe, ali pa omahujejo za grmovje in v jarke.

Po takšnem prodiranju prispe čelna četa do neke gozdne jase. Utrujena je. Baterija, ki še vedno meče granate, je gotovo osamljena. Je na vzhodni strani goličave. Obkoliti jo in potem preiti v naskok, to je bila stvar, ki ni trajala dolgo.

V nekaj sekundah je bila baterija s streli iz strojnic in samokresov ugnana.

Prenočevanje v gozdu

Medtem se je zmrčilo. Bataljon, ki je zavzel grič, se je pripravil za prenočevanje. S strojnimi, metalci min in zalogami municije, razpostavljenimi vse naokrog ob robu gozda, je bil podoben ogromnemu ježu. Na desni strani, na poraščeni postojanki, ki jo je zavzel bližnji bataljon po ostrem boju, se vidi sij. Gozd gori. Polagoma se vleže noč. K sreči so te litvanske noči kratke in svetle. Trajajo komaj tri ure. Moji vojaki so si izkopalji v tla jame in jih pokrili s slamo. Poskušali so zaspati vsaj za eno uro in so se zlek-nili, oblečen kakor so bili, v premočenih uniformah in s škornji na nogah. Pol bataljona je čulo, kajti tu pa tam je v gozdu še odjeknil osamljeni strel, ki je zmotil mir hladne noči.

Naprej preko močvirij

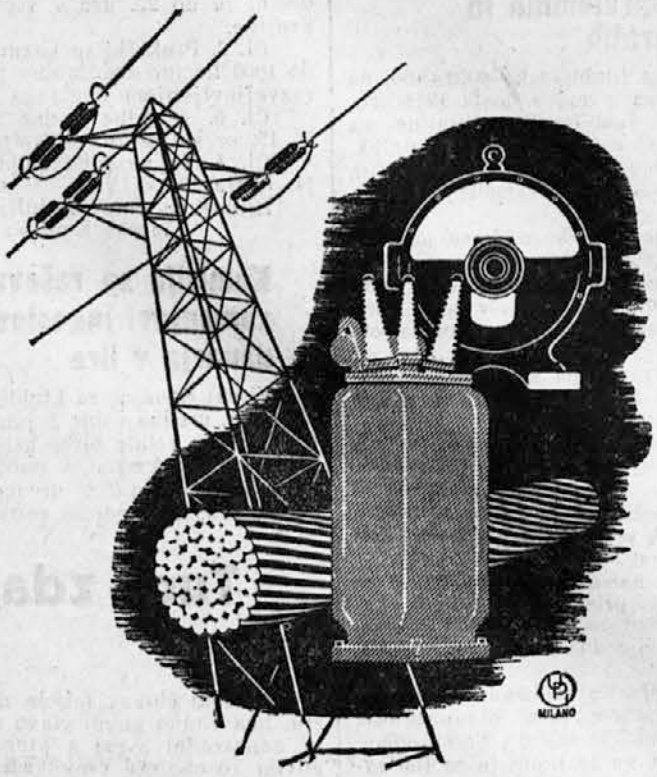
Ob treh so vojaki spet vstali. Pohod se nadaljuje preko nizkih močvirij. Ob desetih se prikaže pred očmi ne druga reka. Naprej, naprej! Ni lahko prodirati s težko artilerijo po takšnem močvirnatem svetu. Po dvanajst konj je vpreženih v vsak top in še ne zadostuje. Pomagati morajo še vojaki, in tako po skokih meter za metrom osvajamo ozemlje. Za nami lomasti tank in si utira pot. Zanimivo je gledati, kako napreduje in premaguje pred seboj vse ovire. Ko so vojaki naše prednje straže prispeli na vrh, so opazovalci dali znamenje za alarm. Zagledali so sovjetske tanke. Z njimi se nismo spoprijeli, ker jih je naše topništvo hitro poglajalo v beg.

Takšno je vojskovanje na tem neprimernem litvanskem ozemlju. To, kar sem zgoraj popisal, morate brati med vrsticami, kadar vam vrhovno poveljstvo sporoča, da vojskovanje na našem bojišču poteka po določenem načrtu. Niti besede več ali manj.

Gledališka predstava z enim samim gledalcem

Skupina gledaliških igralcev iz Kodanja je priredila zadnjič krajšo turnejo po podeželskih mestih ter tam vpriporila nekaj iger. V Holbačku, kjer je tudi napovedala svoj nastop, pa je doživela čudno presenečenje. Predstavo je prišel gledat en sam človek, pa je kljub temu niso odpovedali. Morda ljudje niso bili dovolj in pravočasno obveščeni, da pridejo gostovat igralci iz Kodanja, ali pa je iz kakšnega drugega razloga ostala dvorana prazna. Najbolj čudno pa je bilo pri vsem tem, da so predvajali vprav tisto veselejšo, s katero so igralci želi v samem Kodanju pol leta izredno lepe uspehe.

Filateliste, ki se zanimajo za znamke, ki jih je dobil na razpolago Pokrajinski odbor Rdečega križa v Ljubljani, vabimo, da stavijo pismene ponudbe bodisi za celotno množico, bodisi za manjšo količino najkasneje do 19. julija 1941 v pisarni Rdečega križa, Gosposvetska c. 2/II. Seznam razpoložljivih znamk, prodajni pogoji in vzorci za ponudbe so na razpolago proti odškodnini 2 lir ravno tam vsak dan od 11 do 12 in od 16 do 18. Na ponudbe, ki bodo dospele po gorenjem terminu, se ne bo mogoče ozirati. — Pokrajinski odbor Rdečega križa v Ljubljani.

L'alluminio a servizio dell'elettricità

Oggi tutti gli elettroprodotti, già formidabili consumatori di rame, si possono fare e si fanno vantaggiosamente con leghe di alluminio. Queste leghe sostituiscono egregiamente il rame sia perchè ottimi conduttori dell'elettricità, sia per la loro forte resistenza meccanica alla tensione, sia per la loro leggerezza che fa risparmiare nelle palificazioni. L'ossidazione superficiale ottenuta con sostanziate adatte costituisce un ottimo isolante che elimina dagli avvolgimenti di alluminio la rivestitura di filo. Oltre che la fabbricazione di conduttori elettrici, barre, tubi, cavi, fili di alluminio per connessioni elettriche, l'alluminio con le sue leghe offre un campo immenso a nuove applicazioni.

Aluminij v službi elektrike

Danes se vsi električni izdelki, ki so bili nekdanj tako strahoviti porabniki bakra, lahko delajo in tudi se z veliko koristjo delajo iz aluminijevih spojin. Te spojine izborna nadomeščajo baker, bodisi kot sijajni prevodniki elektrike, bodisi radi svojega močnega mehaničnega odpora proti napetosti, bodisi radi svoje lahkote, s katero se prihrani mnogo na drogovju (podpornih konstrukcijah). Oksid rana površina, ki se doseže s primernimi sredstvi, tvori najboljšo izolacijo, ki pri aluminijevi žici nadomešča prevleko. Poleg izdelovanja električnih prevodnikov, drogov, cevi, kablov in aluminijeve žice za električne napeljave, nudi aluminij še neizmeren delokrog za razne druge uporabe.

Alluminio-Aluminij

METALLO DEL DOMINIO-GOSPODUJOČA KOVINA

E' COMPLETAMENTE ITALIANO-JE POPOLNOMA ITALIJANSKA

Pogled na sodobno urejeno ladjedelnico

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

Grobna tišina je okrog mene ko začnem govoriti.

Italijani iz Newyorka, naši tovariši, ljudstvo moje krvi in moje vere! Bog je dopustil da je atlantska eskadra izpolnila svojo nalogo; po zračni poti vam prinašamo iz Rima v Ameriko pozdrav Italije in Mussolinija. Naših 48 motorjev je dospelo k vam zato, da začetni utrip domovine, utrip jekla in ognja.

Bodite ponosni, da ste Italijani, vsi bratje z onstran oceana, predvsem vi neutrudljivi delavci preprostega srca, ker vi ste Ducejeva ljubezen in ponos, vi ki ste verni in rodovitni, vi, ki imate genij in potrpežljivost graditeljev Rimala.

Mussolini je zaključil dobo ponižanja; biti Italijan je časten naslov. Petdeset milijonov Italijanov nadaljuje svoj pohod po zemlji, po morju in po zraku toda pod praporom Rima in pod vodstvom velikega voditelja. Ne več brezpravna množica. Italija je armada civilizacije na pohodu.

Gostje velike Amerike, bodite elita stare in nove domovine. Spoštujte njene zakone, da bodo tudi vas drugi spoštovali; poveljujte obenem z našo trobojnico tudi prelepo zvezdasto zastavo. Že leta in leta obe skupno plapolata v vetru; nič ju ni ločilo v preteklosti in tudi v bodočnosti ju ne bo razdružilo.

S svojimi vrliimi letalci se bom kmalu vrnil v domovino. Če nam Bog podeli, da se srečno povrnemo, povem Duceju, da ste na višini usode, katero on pripravljali Italiji.

Množica spremlja moj govor z burnimi aplavzi. Globoka ginenost preveva ta aplavz ob mojih besedah, da sinovi Rima niso več brezpravna masa, ampak armada civilizacije na pohodu. Tudi

povečevanje njihove nove domovine je vzbudilo ogromno navdušenje množice.

Še za hip je zavladala tišina. Poslanik Rosso povzame besedo. Prečita brzojavko, katero nameravam odposlati Duceju:

Italijani v Newyorku, zbrani v ogromni množici, da sprejmejo Ducejeve pozdrave, ki jih je atlantska eskadra prinesla z ene celine na drugo, izjavljajo, da hočejo vedno s ponosom slediti velikemu voditelju, ki je domovini vrnil moč, dostojanstvo in ugled.

Zopet proti vzhodu.

Ob 16.12 smo nad zalivom Fortune. Za nami na desni sta komaj vidna na obzorju otočka Miquelon in Saint Pierre, edino ozemlje, ki je ostalo Franciji od neizmerne kolonialnega imperija, ki se je raztezalo od ledenih polj Hudsonovega zaliva do izliva reke Mississippi v tropičnem pasu New-Orleansa. S pariško pogodbo l. 1763 je vsa Kanada in ameriški Middle West prešel v angleško posest; toda tudi ta je morala nekaj desetletij pozneje zapustiti najboljši del in se umakniti pred armado Jurija Washingtona.

Preletimo Fortune Bay in se usmerimo proti Shoal Harlowsu. Pod nami so še nepreiskane pokrajine. Notranjost države New Foundland je še nepoznana. Tu nemoteno živijo zadnji rodovi Indijancev. Pokrajina, nad katero letimo, je popolnoma gola. Toda pozneje smo opazili najprej posamezne skupine dreves, nato pa cele gozdove jelk. Ob 16.35 preletimo otok Rendom in dospemo nad zaliv Shoal Harlows. Tukaj bo naš pristanek zelo lahek in tudi vzlet nam ne bo delal težav. Alice je še vedno zasidrana v bližini pomola, na katerem opazim nekaj vagonov. Še enkrat preletimo v krogu borno naselbino, ki predstavlja našo zadnjo etapo v Združenih državah. Nekaj avtomobilov brzi

proti pomolu, kjer je zbranih nekaj ljudi, ki nas pozdravljajo. Ob 16.40 pristanemo.

Ko se izkrcamo, nas sprejemajo nekatere ameriške visoke osebnosti v slavnostnih oblekah: ministri, en angleški admiral in drugi odličniki s soprogami. Kot zastopnik guvernerja New Foundlandije me pozdravi njegov adjutant, major Owrterbridge. Vsi so zelo ljubeznivi in simpatični. Tudi nekaj italijanskih časnikarjev je med njimi. Vsi so prišli s posebnim vlakom iz Saint Johna v Shoal Harbour, ki je ob tej priliki postal vsaj za nekaj ur središče svetovnega zanimanja. Odličniki me povabijo h kosilu v njihov jedilni vagon. Iskreno se jim zahvalim, toda dam jim razumeti, da želim ostati pri svojem moštvi. Tik pred novim poletom želimo vsaj nekaj časa biti združeni. Slovo je zelo prirčno, zelo dober vtis sem odnesel od vseh.

Vrnem se na ladjo. Tu srečam nemškega vremenoslovca Bannanna. Po prirčnem pozdravu mi začne pripovedovati o svojih doživljajih zadnjih dni na Grönlandiji. Vkrcaje v Julianenhab na kitolovsko ladjo je bilo zelo nevarno. Zaliv je zapiral ledeno polje in ledene gore. Kitolovka se je pogumno in obenem spretno prerinila skozi led. Pripoveduje mi tudi s kakšnim zanimanjem je grönlandska kolonija opazovala naš polet. Vsi so nas pričakovali in upali da pristanemo v Julianenhabu. Bila je to po dolgih letih prva živejša zveza te osamljene kolonije s kulturnim svetom, ki se bori, zmaguje, živi se giblje in napreduje, medtem ko je tu vse vključeno med večnim ledom in snegom. Tudi naši ljudje so zadnje mesece imeli velike težave. Ob obali so divjale strašne nevihte; ciklon je podrl anteno radijske oddajne postaje. Le z velikim trudom se je stotnik Draghelli boril proti razbesnelim elementom in preprečil večjo škodo ali celo popolno uničenje.

(Nadaljevanje sledi.)